

JAARVERSLAG 2012

bestuursverslag / BESNYO IN PARIJS / *LENTE* / Wij Waren Bij Van Weele / *Nog Meer Kunstenaars Portretten* / auteursrechten uitgelicht / bijdragen aan tentoonstellingen / SEA FONDS / en verder / selectie auteursrechten / jaarrekening 2012 / accountantsverklaring

BESTUURSVERSLAG

Aan het einde van de vierjarige periode 2009-2012 past het om even terug te kijken. Maar zelfs bij een vluchtige blik over de schouder kan al worden geconcludeerd dat het Maria Austria Instituut (MAI) er nu heel anders voorstaat dan vier jaar geleden. De samenwerking die is aangegaan met het Stadsarchief Amsterdam (SAA) is daar de meest directe uitdrukking van: niet expliciet voorzien in het beleidsplan, maar wel de belangrijkste ontwikkeling in de afgelopen vier jaar. Ook een ontwikkeling waar de meeste tijd en energie in zijn gaan zitten.

Na het tussenjaar 2011, zoals we dat vorig jaar noemden, was 2012 het jaar waarin een groot aantal wijzigingen zijn beslag kreeg. Het voornemen om een nauwe samenwerking aan te gaan met het Stadsarchief Amsterdam werd in 2012 in concrete daden omgezet. Daarbij werd gebruik gemaakt van externe expertise van dML/de Melker Logistiek, dat als schakel functioneerde tussen MAI en SAA en verschillende projecten begeleidde. Meest in het oog springend is dat alle archieven in 2012 zijn beschreven op basis van een format dat aansluit bij de werkwijze van het SAA. Dit was een voorwaarde om over te kunnen gaan tot het overgeven van de verantwoordelijkheid voor het beheer van deze archieven aan het SAA. Een andere belangrijke voorwaarde was de aansluiting van de digitale infrastructuur van MAI en SAA. De heel verschillende werkwijzen en de daarmee samenhangende andere wensen maakten dat dit niet altijd makkelijk was, maar ook hier werden flinke stappen gezet. Uiteindelijk konden het beheer en behoud van de collecties op 1 januari 2013 aan het SAA worden overgedragen.

Centraal stond en staat voor het bestuur dat het MAI uniek is vanwege het feit dat de collecties levend worden gehouden doordat ze gebruikt worden buiten het traditionele erfgoed domein. Die eigenschap van MAI maakt het instituut een aantrekkelijke partner voor fotografen die hun archieven willen onderbrengen en is ook het uitgangspunt in de uitwerking van de samenwerking met het SAA. 2012 was het jaar waarin duidelijk werd dat andere partijen onze plannen op dit punt ondersteunen. Allereerst adviseerde de Kunstraad positief over het plan van MAI om aansluiting te zoeken bij het SAA. Dat leidde tot honorering van ons verzoek om een zogeheten uitstapsubsidie. Verder honoreerde het Mondriaan Fonds een subsidieverzoek dat gericht was op het proces waarin wij onze collecties onder de verantwoordelijkheid van het SAA brengen. Het feit dat zowel de gemeente als het Mondriaan Fonds de meerwaarde van onze samenwerking met SAA inzien, is een grote stimulans om alles op alles te zetten om het traject tot een succesvol einde te brengen.

In 2012 werd flink ingeteerd op de reserves. Hoewel dat uitdrukkelijk de bedoeling was, werd daardoor ook zichtbaar dat de weerbaarheid van MAI klein is. Al met al is de financiële positie op dit moment echter voldoende solide om de komende periode met bescheiden optimisme tegemoet te zien. Wel zullen de inkomsten en uitgaven goed in het oog gehouden moeten worden. De eigen inkomsten die MAI genereert hielden in 2012 redelijk stand gegeven de slechte economische omstandigheden. Onze verwachting is echter dat 2013 in dat opzicht een moeilijk jaar zal zijn. Dit vergt een voortdurende balanceeract tussen de wens om te investeren in de toekomst en de mogelijkheden in het heden.

Het MAI functioneert op basis van een bestuur+directie-model, waarin het bestuur de dagelijkse leiding over de werkzaamheden heeft gedelegeerd aan de directeur, maar nauw betrokken is bij de meer strategisch geladen beslissingen. Achtergrond van deze keuze is de beperkte omvang van de organisatie, waardoor niet alle noodzakelijke competenties in het bureau vertegenwoordigd zijn. Daarnaast functioneert het bestuur als verbinding tussen het MAI en de fotografische wereld, niet in de laatste plaats de rechthebbenden.

Het bestuur hanteert de Code cultural governance. Er is een rooster van aftreden, waarin rekening wordt gehouden met een juiste balans tussen continuïteit en doorstroming. In 2012 namen we afscheid van Saskia Bruines als bestuurslid. Zij kon het bestuurslidmaatschap niet combineren met haar nieuwe betrekking als wethouder in Voorburg. Verder trad Helly Oestreicher, die als nicht van Maria Austria aan de bakermat van het MAI stond, af. Beide bestuursleden werden niet opgevolgd. Dat hangt samen met het feit dat het MAI altijd een relatief omvangrijk bestuur heeft gehad. De veranderende omstandigheden zijn aanleiding om toe te groeien naar een wat kleiner bestuur. Dit vanuit het besef dat slagkracht en besluitvaardigheid van groot belang zullen zijn om de vele veranderingen die nog op ons pad liggen het hoofd te bieden.

Het ingrijpende veranderingsproces waarin MAI zit vergt veel van alle betrokken. Dat geldt uiteraard voor de medewerkers van het MAI, maar ook voor de medewerkers van het SAA. Iedereen heeft onder begeleiding van de Melker Logistiek met enthousiasme en inzet gewerkt om het ingewikkelde proces waar we voor stonden stap voor stap verder te brengen naar het einddoel: een financieel zelfstandig MAI met steun voor digitalisering, beheer en behoud, administratie van het SAA. De inzet van alle partijen sterkt ons in onze voornemens dat een levend MAI een vaste plaats in het Amsterdamse erfgoedlandschap moet blijven innemen.

EVA BESNYÖ IN PARIJS

Na de succesvolle overzichtsexpositie in de Berlinische Galerie in 2011 (55 duizend bezoekers) vond van dezelfde expositie een reprise plaats in het bekende Jeu de Paume (Place de la Concorde 1) in Parijs, de tentoonstelling kreeg aldaar de titel *Eva Besnyö, l'image sensible*. Periode 22 mei tot 23 september 2012. Bij de tentoonstelling verscheen het in Berlijn uitgegeven boek, deze keer in een frans/engelse vertaling (uitgave Somogy Editions d'Art). De tentoonstelling trok 65 duizend bezoekers (*afbeelding*).

LENTE

Na de beëindiging van de langdurige samenwerking met uitgeverij Voetnoot en drukkerij Slinger zocht het MAI naar een nieuwe vorm voor een periodieke direct mail uitgave. Een idee was het gebruik maken van de bestaande uitvoering en vormgeving van de kaartensets die uitgeverij Bekking & Blitz op de markt brengt maar dan als een eigen herkenbare uitgave van het MAI. B&B was daartoe bereid indien zij dezelfde kaartenset ook in eigen verkoopcollectie kon opnemen. Het MAI had de vrije keuze van de afbeeldingen. Aldus nam het MAI de kaartensets af in een doordrukoplage van 900 stuks en ontving een keurige auteursrechtelijke vergoeding voor de afbeeldingen in de sets. Een aantrekkelijke vorm van een betaalbare direct mail die perspectief voor de toekomst biedt. De kaartenset in een nieuwsgierig makende omslag werd op 21 maart bezorgd. *'Een nieuwe lente, een nieuw geluid. Bijgaand tien kaarten om anderen aan de lente te herinneren. Er zijn voor u vast nog wel relaties te vinden, die een kaartje (nog) leuker vinden dan een tweet. Met deze aankondiging vestigen wij graag uw aandacht op onze andere seizoenoverschrijdende beelden van de fotografenarchieven die wij beheren. Misschien wel de mooiste van Nederland. En als u toch een ander beeld in uw hoofd had, vraag het dan ons. Tien tegen een dat we het hebben. Wij antwoorden u per kerende post.'* (tekst bijsluiter kaartenset)

WIJ WAREN BIJ VAN WEELE

Toen het MAI in 2010 het archief van Cor van Weele opnam kwamen van hem tevens circa 1.200 glasnegatieven mee. Alle van het formaat 13x18 cm met daarop portretten gemaakt in zijn eerste studio in Amsterdam. In kleine kring is bekend dat Van Weele behalve documentair fotograaf tevens een uitmuntend portretfotograaf was die dit vakgebied in zijn latere carrière nauwelijks meer beoefende. Als portretfotograaf is hij de in vergetelheid geraakt. De opnamen met de glasnegatieven bleken van zo'n grote kwaliteit dat het MAI aan dit onderdeel een kleine expositie wijdde met de titel *Wij Waren Bij Van Weele*. Veertig portretten van gewone en enkele bekende Nederlanders, allen geportretteerd in de periode begin jaren vijftig. De glasnegatieven werden gescand door het MAI en afgedrukt door vaklaboratorium De Verbeelding. Bij de tentoonstelling verscheen wederom een bladerboekje dat in een oplage van 1.000 stuks werd gedistribueerd aan het adressenbestand van het MAI en dat bij de expositie kon worden meegenomen. De typografie was van Victor Levie. *(afbeelding)*

De ingetogen tentoonstelling in de beide kabinetten (zogenoemde kofferkluizen) in de benedenkelder was weliswaar een bescheiden, maar waardige tegenhanger van de indrukwekkende en drukbezochte foto-expositie *In Memoriam, de gedeporteerde en vermoorde Joodse, Roma en Sinti kinderen 1942 – 1945* in de centrale hal van het Stadsarchief. (10 februari tot en met 20 mei 2012)

'Cor van Weele begon in 1948 als portretfotograaf in de Karel du Jardinstraat 70 in Amsterdam. Hij was toen dertig. In het maken van portretten was hij goed want al snel groeide zijn klantenkring. Dat viel op bij zijn vakcollega's, temeer omdat hij in een bescheiden buurtlocatie zijn atelier had gevestigd, terwijl hij toch niet goedkoop was (vijfentwintig gulden voor een enkelvoudig portret maar dat was dan al een paar jaar later, in begin jaren vijftig). Cor van Weele was geen buurtfotograaf, maar een bevlogen portrettist. Het kritische vaktijdschrift Foto vergeleek al in 1951 zijn fotografie met die van Yousuf Karsh (Canadees portretfotograaf in 1951 wereldberoemd en van dezelfde leeftijd als Cor van Weele).' (uit begeleidend bladerboekje)

WIJ WAREN BIJ VAN WEELE

NOG MEER KUNSTENAARS PORTRETTE

Van 15 juni tot 9 september was de tentoonstelling *Isaac Israels in Amsterdam* te zien, in het expositiepaviljoen in de centrale hal in het Stadsarchief. Het monumentale fotoportret van de schilder (door fotografisch atelier Herz op 4 maart 1903) op billboard formaat bij de entree van de tentoonstelling inspireerde het MAI tot een tentoonstelling van Nog Meer Kunstenaars Portretten. *Allen gefotografeerd in hun soms opgeruimde (Willem de Kooning) maar meestal verbijsterend slordige (Anton Heijboer) werkomgeving. Dat in zoveel rotzooi zoveel moois wordt gemaakt. Alle portretten komen uit de geordende collecties van het MAI*, meldde onze introductietekst bij de expositie. De veertig opnamen in de kleine tentoonstelling kwamen alle uit het archief van Nico Koster en waren te zien in de beide kabinetten in de benedenkelder van het Stadsarchief. Productie (scans en afdrukken) Maria Austria Instituut, typografie/bewegwijzering Wouter van Eyck (tot 9 september 2012) (*afbeelding*)

AUTEURSRECHTEN UITGELICHT

13 afbeeldingen voor Opium TV (18 februari) met als Special een uitzending over de actrice Ellen Vogel; 2 afbeeldingen (280x280cm) voor in de etalages van De Bijenkorf in Amsterdam ter gelegenheid van de eerste uitgave van Vogue Nederland (maart); 12 afbeeldingen uit de collecties van het MAI voor de grote maand wandkalender 2013, thema Rotterdam, 54 afbeeldingen voor de weekagenda Amsterdam 2013 en 54 afbeeldingen voor de weekagenda Nederland 2013 en omslag voor notitieboekje, alle producties van uitgeverij Bekking & Blitz; afbeeldingen van Willem Frederik Hermans (Bert Sprenkeling, Jutka Rona, Philip Mechanicus, Wim van der Linden en Nico Koster) in het kader van de campagne Nederland Leest van het CPNB, voor banieren in openbare bibliotheken en bijbehorende Leesgids; afbeelding van Jan Versnel voor het tentoonstellingsbulletin in het Nederlandse paviljoen op de Biennale Venetie (september); foto's van Eva Besnyö in de boekpublicatie Stedelijk Collectie Highlights; auteursrechten voor achtergrond projectie in het programma Amore Criminale, RAI TRE (Eva Besnyö); 12 afdrukken van Bert Sprenkeling in lijsten voor de mensen die bij Het Parool opstappen (december).

BIJDRAGEN AAN TENTOONSTELLINGEN

27 afbeeldingen in het Institut Néerlandais in Parijs (25 mei – 29 juli) als onderdeel van de expositie *Gare du Nord* die eerder te zien was in het Fotomuseum Den Haag; 11 afbeeldingen in de expositie *Wie Is De Nar ? Spelen Met De Macht* in Pulchri, Den Haag, een productie van het Theater Instituut Nederland (9 maart tot en met 1 april); afbeeldingen van actievoerende Dolle Mina's voor de tentoonstelling *Flower Power* in het Limburgs Museum Venlo (april); afbeeldingen De Bijenkorfetalages als onderdeel van de tentoonstelling *Fabulous Fifties Fabulous Fashion* in het Gemeentemuseum, Den Haag (6 oktober tot en met 3 februari 2013); 11 foto's van Maria Austria in de expositie *Vienna's Shooting Girls. Jüdische Fotografinnen aus Wien* (23 oktober tot en met 3 maart);

fotografie van Eva Besnyö, Carel Blazer, Cor van Weele, Maria Austria en Jan Versnel in een audiovisuele productie voor de collectiepresentatie vormgeving, Stedelijk Museum Amsterdam; foto's van Philip Mechanicus (ZERO/NUL 1965) voor de expositie *Gutai Splendid Playground* in het Solomon Guggenheim Museum NY (februari 2013); 17 afbeeldingen op groot formaat voor stichting IJFFF, *IJburg Foto Film Festival* (25 mei tot en met 3 juni 2013); drie foto's op groot formaat van Paul Huf (bedrijfshal Turmac) in het Liemers Museum Zevenaar (3 juni – 23 september); afbeeldingen van Jan Versnel, Waldo van Suchtelen, Paul Huf en Ed Suister voor de expositie (en boekpublicatie) van *Pastoe* meubelen in de Kunsthal (23 februari 2013 – 2 juni 2013); afbeeldingen van de Prinsengracht 263 voor *Anne Frank Exhibit* in het Museum of Tolerance LA; fotografie van Nico van der Stam en Cor van Weele voor de expositie *Indianen* in De Nieuwe Kerk (12 december tot 14 maart 2013).

Alleen meervoudige bijdragen in exposities zijn hier genoemd. Bijdragen van niet meer dan een enkele afbeelding zijn buiten beschouwing gelaten

SEA FONDS

Het MAI participeerde in het project De Veiling (Arti, 16 december 2012) waarin theaterfoto's van bekende fotografen met opbod werden verkocht en de opbrengst ten goede kwam aan het jonge SEA Fonds dat is ondergebracht bij het Prins Bernhard Cultuur Fonds. Jonge podiumkunstenaars kunnen bij het SEA Fonds een bijdrage vragen voor hun marketingkosten. Veel hangt af van het vinden van nieuwe manieren om kunsten te financieren. Onderdeel van De Veiling was het thema de 'Revival of Captured Scenes'. Een selectie van 33 foto's uit het archief van het Maria Austria Instituut die gedurende de periode van 6 tot 12 december eenmalig in een ongelimiteerde oplage en speciaal ten behoeve van het SEA Fonds voor een sympathieke werd prijs aangeboden. De aanbieding gold uitsluitend op de kijkdagen. De opbrengst ervan kwam volledig ten bate van het SEA. Het initiatief bracht 79 duizend Euro op waarvan 15 duizend middels 80 afbeeldingen uit het MAI.

EN VERDER

In oktober overleed ex Het Parool fotograaf Bert Sprenkeling wiens archief bij het MAI is ondergebracht. Zijn uitvaart op zaterdag 27 oktober op de Nieuwe Oosterbegraafplaats werd door een enorme menigte bijgewoond.

Adriaan Elligens trad op verzoek als spreker op, bij drukbezochte opening van de afscheidstentoonstelling (De Bazel, 24 mei) van Doriann Kransberg, fotografe bij het Stadsarchief. Voorts gaf hij op verzoek een lezing (31 mei) voor bewoners en belangstellenden ten tijde van het sympathieke IJburg Foto Film Festival (IJFFF) in de aldaar gesitueerde fotografenwijk (met daarin de lange en brede Maria Austriastraat !)

SELECTIE AUTEURSRECHTEN

EMI Music, *Maria Callas*, Maria Austria * Bekking & Blitz, Hachette Book Publishing India, *Anne Frank's Tales from the Secret Annexe*, Maria Austria * Cora Canne Meijer, *Over zingen gesproken*, Maria Austria en Particam * Uitgeverij Unieboek, *Ruimtelijke ordening: van grachtengordel tot vinex-wijk*, Jan Versnel * *Parool*, 2 januari 2012, Hans Dukkens * Boymans van Beuningen, tentoonstelling Evelyne Janssen-Pophouse, Wubbo de Jong * Anne Frank Stichting, website, 19x Maria Austria * Ideale Audience Parijs, documentaire Kathleen Ferrier, 22x Maria Austria * *De Volkskrant*, 10 januari 2012, Max Natkiel * *Ons Amsterdam*, januari 2012, Frits Lemaire en Bert Sprenkeling * Limburgs Museum, tentoonstelling *Flower Power*, 3x Eva Besnyö * Uitgeverij Nijg & van Ditmar, *Bach onder de palmen*, Paul Huf * *Vara gids*, nr 3, Paul Huf * Textielmuseum Tilburg, tentoonstelling Weverij de Ploeg, Ad Windig * Huygens Instituut, *Common Fate, Common Future*, Arje Plas * Openlucht Museum Arnhem, tentoonstelling Hulde aan het dagelijks leven, Henk Jonker * *Dagblad Trouw*, 10 februari 2012, Wubbo de Jong * Nationaal Comité 4 en 5 mei, lustrumuitgave *Breekbare dagen*, Sem Presser en Ad Windig * Uitgeverij Thoth, *1000 jaar Amsterdam*, Ad Windig en Jan Versnel * Vogue Nederland, banieren etalage Bijenkorf, Particam en Kees Scherer * *NRC Handelsblad*, 11 februari 2012, Lex van Rossen * *Ons Amsterdam*, februari 2012, Ed Suister en Paul Huf * Uitgeverij Rubinstein, luisterboek *Bericht uit Berlijn*, Eva Besnyö * Morgan Sports Car Club, clubblad, Henk Jonker * *Elsevier*, nr 7, Paul Huf * Avro Opium tv, special Ellen Vogel 18 februari 2012, 13 x Lemaire, Particam, Jutka Rona * Carl Hanser Verlag Munchen, *Leben mit dem Feind*, Ad Windig *

TIN, tentoonstelling Wie is de nar? Spelen met de macht, 11x Particam, Jaap Pieper, Onno Meeter * Museum Folkwang Essen, catalogus *Unsere Zeit hat ein neues Formgefühl*, Eva Besnyö * Uitgeverij Cossee, *Een manier van vriendschap*, Hans Dukkens * *Elle*, april 2012, Boudewijn Neuteboom * *De Volkskrant*, 9 maart 2012, Frits Lemaire * *Ons Amsterdam*, maart 2012, Eva Besnyö en Maria Austria * *Furore 21*, zomer 2012, 5x Kees Scherer * *Vara gids*, maart 2012, Nico van der Stam * NAI Uitgevers, boekpublicatie *Auke de Vries*, Ad Windig * KITLV, *Doe Theater*, Maria Austria * NAI Uitgevers, boekpublicatie *Nederland stedenland*, Kees Scherer en Wim van der Linden * Bekking & Blitz, kaartenset *Lente*, Kees Scherer, Sem Presser, Carel Blazer, Henk Jonker en Paul Huf * *Vrij Nederland*, nr 15, Sem Presser * University of Michigan Press, *Acting in Real Time*, Philip Mechanicus * Liemers Museum Zevenaar, tentoonstelling *Turmac*, 3x Paul Huf * Uitgeverij de Geus, boekpublicatie *Laagtes*, Eva Besnyö * Van Dobben, foto Jutka Rona * *Historisch Nieuwsblad*, nr 5, Carel Blazer * *Ons Amsterdam*, mei 2012, Eva Besnyö en Jan Versnel * Premsula Stichting, *Morf*, Paul Huf * Tijdsbeeld Media, DVD *Nieuw-Guinea*, Sem Presser * *VARA gids*, nr 21, Kees Scherer * VPRO tv, filmfestival Cannes, 25 mei 2012, 9x Sem Presser * Uitgeverij de Buitenkant, boekpublicatie *De IJsbreker*, Carel Blazer * Stadsarchief Amsterdam, vriendenfolder, Wim van der Linden, George Verkuil en Henk Jonker * ARC Music, Hungarian gypsy music, Eva Besnyö * Tijdsbeeld Media, DVD *Nieuw Guinea jaren 50/60*, Sem Presser * *Ons Amsterdam*, juli/augustus 2012, Sem Presser * Somogny Edition d'Art, catalogus Eva Besnyö * National Art Center Tokyo, Gutai exhibit catalog, Philip Mechanicus * Stichting Wederzijds, expositie, Louis van Beurden * Verlag Kiepenheuer & Witsch Keulen, herdruk *Der nasse Fisch*, Eva Besnyö * Uitgeverij Lubberhuizen, *Verdwenen buurten in Amsterdam*, Carel Blazer * Maarten Toonder Verzamelaars Club, ledenmagazine, Kees Scherer * *NRC Handelsblad*, 16 juni 2012, Nico van der Stam * *De Volkskrant*, 22 juni 2012, Eva Besnyö * *Goede Papieren*, zomer 2012, Philip Mechanicus * Open Universiteit, Inleiding Letterkunde dl 2, Paul Huf * Christina Gallea Roy, *Here Today Tomorrow – a life in dance*, Henk Jonker * Kunsthal Rotterdam, catalogus Maillol, Eva Besnyö * NAI Publishers, *Design Stories*, Jan Versnel, Ad Windig en Arjé Plas * Uitgeverij Valiz, *Positioning the Art Gallery*, Bert Nienhuis * Stedelijk Museum Amsterdam, *Stedelijk in pocket*, Eva Besnyö, Eli van Zachten en Paul Huf * Uitgeverij Lubberhuizen, *Stedelijk Museum Amsterdam – Het hart van de tijd*, Paul Huf, Maria Austria en Eva Besnyö * Guggenheim Museum NY, catalogus Gutai, Philip Mechanicus * WBooks, *Kunstkritiek in Nederland*, Philip Mechanicus en Maria Austria * *NRC Handelsblad*, 21 juli 2012, Waldo van Suchtelen * CPNB, portret WF Hermans voor Nederland Leest, Jutka Rona * Stedelijk Museum Amsterdam, *Stedelijk Collectie Highlights*, Eva Besnyö * Stichting Rietveld paviljoen, website, Jan Versnel * WHAT LARKS! Productions Londen, tv documentaire *Paraochtra* 25 juli 2012, Maria Austria * *De Volkskrant*, 1 augustus 2012, George Verkuil *

De Groene Amsterdammer, special maart 2012, Max Natkiel * EMI Classics, CD Box Youri Egorov, Bert Nienhuis * Stedelijk Museum Amsterdam, interne audiovisuele productie, Maria Austria, Cor van Weele, KLM, Eva Besnyö, Carel Blazer en Jan Versnel * *NRC Handelsblad*, 16 augustus 2012, Lex van Rossen * Uitgeverij Thoth, *In the Picture*, Sem Presser * GGD Amsterdam, postkaart, Paul Huf * Uitgeverij Boom, *De Bewoonde Stad*, Jutka Rona * CPNB, leesgids, Jutka Rona, Wim van der Linden, Philip Mechanicus * CPNB, expositie Bert Sprenkeling, Jutka Rona, Wim van der Linden, Philip Mechanicus en Nico Koster * Stichting Zilvergrijs, *Architectuur door de ogen van blinden*, Eva Besnyö en Jan Versnel * *NRC Handelsblad*, 30 augustus 2012, Nico Koster * Judisches Museum Wien, tentoonstelling *Jewish women photographers*, Maria Austria * Gemeentemuseum Den Haag, expositie Fab Fif, Frits Lemaire * Uitgeverij de Bezige Bij, WFH volledige werken deel 5, Philip Mechanicus * Uitgeverij Balans, Bravo! 125 jaar het Concertgebouw en het Koninklijk Concertgebouworkest * RAI tv Italie, 30 november 2012, Eva Besnyö * *HUMO*, 2 oktober 2012, Bert Nienhuis * Uitgeverij Prometheus Bert Bakker, *Het succes van een kwaliteitskrant*, Maria Austria en Eli van Zachten * Universiteit van Utrecht, biografie L.E.J. Brouwer, Hanna Elkan * Museum voor Moderne kunst Arnhem, *In de schaduw van morgen*, Eva Besnyö en Carel Blazer * *VARA gids*, nr 42, Nico van der Stam * De Nieuwe Kerk, expositie Indianen, Nico van der Stam * Uitgeverij Weesperzijde, *Signaal, de beeldende kunst van Louis van Gasteren*, Ed Suister * Uitgeverij boom, *Een plek om lief te hebben*, Maria Austria, Henk Jonker, Frits Lemaire, Particam, Paul Huf en Wubbo de Jong * *Ons Amsterdam*, oktober 2012, Maria Austria * *Het Parool*, 12 oktober 2012, Ed Suister en Jan Versnel * Bekking & Blitz, kaartenset Amsterdam, Kees Scherer * Avro Opium, 20 oktober 2012, Frits Lemaire * Vara matinee, programmaboekje, Dirk Buwalda * *HUMO*, week 43, George Verkuil en Particam * *Het Parool*, 14 november 2012, Nico van der Stam * BBC television, *The high art of the low countries*, Jan Versnel * University of Minnesota Press, *Housing Postwar France: Experiment by Design*, Jan Versnel * Bibliotheque Nationale Paris, catalogue Guy Debord, Jan Versnel * *De Volkskrant*, 15 december 2012, Bert Sprenkeling * Uitgeverij Boom, historische Atlas van Hilversum, Eva Besnyö * Gemeente Rotterdam, boekpublicatie Unesco, Carel Blazer *

Het **bestuur** van het MAI bestond in 2012 uit Judith Belinfante (voorzitter), Quirijn Korthals Altes (penningmeester), Saskia Bruines, Rachel Corner, Bert Nienhuis, Helly Oestreicher en Dennis Stam. Saskia Bruines trad medio 2012 helaas af wegens drukke werkzaamheden. Bij het aflopen van het Kunstenplan 2009-2012 beeindigde Helly Oestreicher haar lange periode (sinds 1976!) als immer betrokken bestuurder.

Medewerkers Adriaan Elligens (directeur), Patricia Pince van der Aa, AnneMarie van der Meer en Mieke Klaassens. Tot april werkte Pieter van den Berg bij het MAI als administratief medewerker via uitzendbureau Oudstanding. Richard Loontjens (Nationaal Archief) werkte als enthousiast vrijwilliger drie maanden voor ons *MeerMetaMoet* project; een uitbreiding van de bijschriften bij de fotografie op de beeldbank om meer trefwoorden bij onderwerpen toe te voegen. Helaas voor het MAI kreeg hij een aanstelling bij het Rijksmuseum.

Bij de **afbeeldingen**, omslag: typografie bewegwijzering bij de expositie Nog Meer Kunstenaarsportretten, ontwerp Wouter van Eyk, bureau Joseph Plateau; portret van twee personen Spruyt, 3^e Helmersstraat 17, 27 mei 1953 door Cor van Weele/MAI; expositie *Nog Meer Kunstenaarsportretten*, foto Adriaan Elligens; exterieur Jeu de Paume, 20 mei 2012, foto Adriaan Elligens.